70318 ـ آیا دیهٔ فرد درگذشته‌شان را از شرکت بیمه بگیرند؟

سوال

در کشور ما دولت بیمهٔ حوادث (فرد ثالث) را برای دارندگان خودرو الزامی کرده و صاحب اتومبیل سودی از این بیمه نمی‌برد، اما اگر شخصی را در حین رانندگی مورد اصابت قرار دهد و به جرح یا فوت وی بینجامد خانوادهٔ مصدوم یا شخص درگذشته از شرکت بیمه خسارت دریافت می‌کنند و این خسارت مالی از سوی بیمه پرداخت می‌شود و هیچ تاثیری بر صاحب اتومبیل ندارد. حکم دریافت این خسارت چیست؟ با علم به این‌که خانوادهٔ میت از صاحب اتومبیل درمی‌گذرند و او را می‌بخشند اما دولت بر اساس قوانین وضعی حکم می‌کند.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا: بیمه‌های تجاری ـ با همهٔ انواع آن ـ از جمله قراردادهای حرام است که جایز نیست کسی در آن مشترک شود مگر از روی اجبار. پیش‌تر در پاسخ به سوال شمارهٔ (8889) به این مسئله پرداخته‌ایم.

ثانیا:

حرمت اشتراک در این بیمه‌ها به معنی حرمت گرفتن خسارت از شرکت تامین ـ در صورتی که ملزم به پرداخت خسارت به آسیب دیده‌ها از سوی راننده باشد ـ نیست.

بنابراین، اشکالی ندارد که دیهٔ قتل خطا یا آسیب دیده در حادثهٔ رانندگی را از هر جهتی که ملزم به پرداخت آن شده ـ شرکت بیمه یا هر جهتی دیگر ـ دریافت کند، زیرا کسانی که مستحق دیه شده‌اند اصحاب حق‌اند و مسئول حلال یا حرام بودن معاملهٔ طرف دیگر با شرکت بیمه نیستند.

از شیخ ابن جبرین دربارهٔ گرفتن خسارت از شرکت بیمه پرسیدیم، ایشان چنین پاسخ دادند: جایز است؛ زیرا این شرکت‌ها مسئولیت هر حادثه‌ای که توسط شخص طرف بیمه رخ دهد را بر عهده گرفته‌اند و تا وقتی که آن‌ها ملزم به پرداخت خسارت هستند از دریافت آن خودداری نمی‌شود و در این حالت شخصی که مرتکب تصادف رانندگی شده (رانندهٔ خاطی) اگر حادثه به سبب خطای او رخ داده در صورت فوت مصدوم تنها ملزم به کفارهٔ قتل خطا است.

والله اعلم